

**Lucrările Plenarei C. C.
al P. C. R.**

**Perfecționarea
învățămîntului de
toate gradele**

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, care și-a început lucrările în ziua de 22 aprilie a.c., a dezbătut, printre alte probleme deosebit de importante, și măsurile cu privire la îmbunătățirea profilului, organizării și conținutului învățămîntului de toate gradele. Cu acest prilej au fost scoase în evidență realizările și lipsurile de pînă acum din învățămîntul nostru și s-au adoptat măsuri care să ducă la îmbunătățirea substanțială a activității de viitor în acest domeniu deosebit de însemnat pentru dezvoltarea societății noastre socialiste.

În anii construcției socialiste, în țara noastră s-au obținut succese importante pe linia învățămîntului. A fost lichidat analfabetismul. Învățămîntul de toate gradele este gratuit. Copiii întregii țări pot urma orice formă de învățămînt. S-a generalizat învățămîntul obligatoriu de 8 ani etc.

Cu toate acestea, așa cum rezultă din documentele Plenarei, în învățămîntul nostru de toate gradele și-au făcut loc și o serie de lipsuri. Nu s-a ținut, de pildă, seama de tradițiile bune ale învățămîntului nostru, ci s-au adoptat unele măsuri care au dus la reducerea timpului de învățatură, manualele nu au avut întotdeauna conținutul cel mai potrivit.

În grija sa permanentă pentru dezvoltarea patriei sub toate aspectele, partidul nostru a dezbătut problema învățămîntului și a luat măsuri care să ducă la îmbunătățirea lui. Printre acestea trebuie relevat faptul că Plenara C.C. al P.C.R. a hotărît prelungirea duratei învățămîntului de cultură generală obligatoriu de la 8 ani la minimum 10 ani, acțiune care se va realiza treptat pînă în anul 1972. De asemenea, au fost aprobate structura învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic, modernizarea conținutului învățămîntului, perfecționarea procesului de instruire și a metodelor de predare, îmbunătățirea activității educative, pregătirea și promovarea cadrelor didactice.

O problemă deosebit de importantă, legată de procesul de învățămînt din patria noastră, asupra căreia s-a insistat îndeosebi, a fost aceea a educării tinerilor în spiritul dragostei neîarmurite față de patrie, față de cauza poporului, față de partid. Tinerii vor fi înarmați cu cunoștințe materialist-dialectice despre lume și societate care stau la baza politicii partidului nostru. Concepțiile burgheze trebuie combătute cu toată tăria. „Coexistența pașnică între state — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R. în cuvîntarea sa rostită la încheierea dezbaterilor privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic și superior — nu înseamnă de fel coexistență și cu concepțiile burgheze, nu înseamnă renunțarea la lupta ideologică pentru promovarea materialismului dialectic și istoric, ci, dimpotrivă, impune intensificarea eforturilor pentru triumful marxism-leninismului, al filozofiei noastre”.

Măsurile adoptate de către Plenara C.C. al P.C.R. sînt menite să asigure realizarea în practică a Directivelor stabilite de Congresul al IX-lea al P.C.R. cu privire la ridicarea pe o treaptă superioară a învățămîntului de toate gradele din țara noastră.

strălucitoare primăvară pe Mureș

Se distinge într-adevăr prin armonie, împletire firească dintre munte și cîmpie, cursuri de apă, dealuri împădurite sau împodobite cu butuci de viță și pomi. Nu-i lipsește nimic din ceea ce școlarii au nevoie la lecțiile de geografie să cunoască despre formele de relief. Și este mai ales Mureșul și legendele vechi, tradiția și încă o dată apă mareață, emblema și numele județului din centrul Transilvaniei, apă curgătoare lin, prematur înțeleaptă, trăind cu totul alt destin decît geamăna ei, Olțul. Județul despre care mi place mer u să vorbesc și să scriu se înscrie pe hartă în limitele tinereții Mureșului, de la culmile vineții ale Călimanilor, pînă în jos, spre Luduș, pe vale largă, în plină cîmpie ardeleanească.

Sînt cîteva răscuri ale drumurilor, în județ, pe care e bine să le ținem minte. Dacă aș fi pus să țin o lecție de geografie, cu subiectul acesta, eu aș începe cu drumurile, căci aici le întîlnim pe toate. Dăm de drumeaguri de pădure, de nesfirșitele

drumuri de șes, dăm de șosele asfaltate legînd între ele orașele județului. Aș începe astfel pentru că și eu mi-am petrecut tinerețea pe aici, străbătînd de-a lungul și de-a latul județului, umblind prin satele de pe Tirnava Mică, cele risipite pe sub poalele Călimanilor, prin așezările din preajma Gurghiului și Harghiței, am stat la umbră sub frunzișul sărac al copacilor cîmpiei la Oarba de Mureș (comună intrată în legendă), am așteptat trenul de linie îngustă în haltele minuscule de pe Niraj.

I-aș purta pe ascultători cu mine pe harta manualului de geografie din acest an, dar aș călători cu ei și în timp, vorbind de locurile și oamenii pe care i-am cunoscut, așa cum i-am văzut eu, orașele, satele, în imagini cărora numai memoria le mai dă viață, i-aș purta pe drumul istoriei acestor ani, o istorie contemporană — parte a istoriei întregii patrii — răsfrîntă în infățișarea veșnic întinerită a județului, iar eu mă număr, nu fără mindrie, fiind din partea locului, prin-

tre martorii ei și, încă o dată, pentru că imi dau seama cît preț au schimbările petrecute pe-ntînsul județului de sub timpla căruntă a Scaunului, de sub poalele codrilor Merei, pînă la șesurile Iernutului și Bogatei, cu holde de grîu și lanuri foșnitoare ca un descintec de cucuruz.

★

Luduș-Iernut. Sîntem la marginea cîmpiei. Avem de-aface cu un oraș de fapt nou, căci Ludușul însemna odată loc de tirg săptămînal, prezent doar în calendarele anuale și, în plus, o singură dată pe an se pare un bal al intelectualilor din jur. Încolo, literalmente nimic. Mureșul, aici adînc și enigmatic, întîlnește una din fabricile moderne de zahăr din țară, fabrică datorită căreia localității i s-a infuzat un ritm necunoscut înainte al vieții, dacă vreți, cotidiene.

Între Luduș și Iernut neapărat trebuie să facem un popas. Imi place aici să fac un popas seara, cînd se întorc oamenii de la lucru, de pe cîmp. Dincolo de Mureș se estompează culmile

de deal ale Oarbei. S-a dat aici una din marile bătălii ale eliberării Transilvaniei, în toamna 1944. Pe colina blîndă a Singiorgiului scriesc în asfințit cu niște rubine, lacrimi vechi, pe osuarul eroilor căzuți jertfă. E ceasul cînd se aprind luminile și știm că minunea albă izbucnind în neon își are sursa în generatoarele termocentralei (cea mai mare din țară) din Iernut. Dantelăria ei de basm strălucitor răsare ca un miracol între ogoarele cîmpiei, iar Mureșul o duce încîntat și descîntat cu sine ca pe niște mărgele. De aici pornesc pe umerii stîlpilor de înaltă tensiune milioane de kilowați energie, conjugate cu celelalte milioane ale sistemului energetic național. Iernutul cîntă în orchestra aceasta între viorile dintii.

Din dreapta, la această primă răscură, vine șoseaua șerpuitoare direct din Tirnăveni. Cetate a chimiei, cu o veche tradiție în brînsă.

ȘTEFAN LUCA

(Continuare în pag. 4—5)



**JUDETELE
NOASTRE**

Aspect din centrul orașului Tg. Mureș

INSTRUCTORUL FORMAȚIEI DE TEATRU

PREGĂTIREA- O PROBLEMĂ CHEIE

Una din măsurile importante, luată de Casa Creației Populare din Cluj de la reorganizarea administrativ-teritorială a țării, este fără îndoială aceea de a cunoaște pregătirea și experiența instructorilor care îndrumă formațiile artistice din satele județului.

Este un lucru arhicunoscut că activitatea unei echipe artistice, nivelul spectacolelor pe care le prezintă depind în primul rând de competența și aptitudinile instructorului, de calitățile lui pedagogice. El este animatorul, profesorul și educatorul în marea școală a frumosului, în mișcarea artistică

de amator. Ca să-și poată îndeplini această misiune, instructorului i se cere în primul rând o bună pregătire în domeniul artistic în care lucrează.

Cu deosebită acuitate se pune problema pregătirii de specialitate pentru instructorii care conduc formațiile de teatru. Instructorul echipei de teatru de la sate este de cele mai multe ori în aceeași persoană regizorul, scenograful și chiar conducătorul tehnic al spectacolului. Apoi, spre deosebire de formațiile de cîntec și joc, pentru care satul dispune de mulți interpreți formați la școala și tradiția artei populare, în teatru lucrurile stau oarecum alfel. Un bun interpret de teatru nu se găsește așa de ușor și nu poate deveni decât printr-o pregătire temeinică și destul de vastă. Instructorul este acela care trebuie să-l formeze, care îi îndrumă primii pași pe scenă, îi dezvoltă aptitudinile, talentul și-l formează ca actor amator.

Cum se prezintă situația instructorilor de teatru de la căminele culturale din județul Cluj din punct de vedere al pregătirii de specialitate?

Din datele sosele pînă la data de 10 aprilie a.e. de la un număr de 83 de formații din comune și sate, reiese că doar 14 instructori au urmat cursurile de specialitate ale școlii populare de artă și dintre aceștia cîțiva mai au examene restante ca bunăoară cei din Aghireș și Bobilna.

În ceea ce privește vechimea și experiența în conducerea formațiilor, fișele arată că alături de unii care lucrează de mulți ani cu formații, ca învățătoarea Kls Elisabeta din comuna Săvădisla (18 ani vechime) sau învățătorul Beniamin Pop din Nima (15 ani vechime) sînt și instructori cu un stagiu doar de un an ca profesorul Ioan Cadar din Gădălin. Media vechimii celor 83 de instructori în munca de îndrumare este de circa 4 ani.

Deși n-au sosit încă datele cuprinzînd toate cele

276 de formații teatrale din județul Cluj, din situațiile mai vechi pe care le are Casa de Creație, rezultă că în tot județul există circa 60 de instructori de teatru școlarizați.

Gustul tot mai evoluat al sătenilor, exigența crescîndă față de manifestările artistice care li se oferă pun cu deosebită stringență pregătirea de specialitate a instructorilor. Publicul spectator de la sate care are posibilități tot mai mari de confruntare (televizor, radio, cinematograful), dorește și de la artiștii amatori manifestări de o ținută artistică corespunzătoare. Pe de altă parte, pentru căminele culturale se editează piese din ce în ce mai valoroase atît din punct de vedere al problematicei cît și al nivelului artistic, piese care cer o regie și o interpretare mai îngrijite. Marius Bud, metodistul cu problemele de teatru de la Casa de Creație Populară din Cluj ne-a relatat despre greutățile pe care le-au avut unii instructori neșcolarizați în găsirea soluției și rezolvarea regiei actului I din piesa Vizita la Malu de Paul Everac, despre dificultățile în privința interpretării adecvate a personajelor din piesele Capul Brîncovenilor și Iancu la Hălmașu ș.a.

Casa Creației Populare din Cluj este preocupată în prezent de pregătirea instructorilor artistici. În afară de strădaniile care se depun pentru școlarizarea instructorilor prin cursurile școlii populare de artă, Casa de Creație se orientează către stringerea legăturilor între aceștia și teatrul profesional. În acest scop se prevede o întîlnire cu o durată de o săptămînă în cadrul căreia instructorii vor viziona diferite spectacole ale teatrelor din Cluj și pe urmă se vor întîlni și vor discuta cu regizorii, scenograful și interpreții despre realizarea acestor spectacole.

I. RADU

O măsură necesară
de prevedere:

ASIGURAREA LA ADAS

— II —

Astăzi publicăm unele amănunte cu privire la o asigurare deosebit de utilă cetățenilor care doresc să ia o măsură de prevedere pentru situațiile cînd ar fi păgubiți, în urma pieririi unora, sau a tuturor animalelor din gospodărie. Este vorba de...

„ASIGURAREA FACULTATIVĂ A ANIMALELOR

Se știe că animalele sînt asigurate prin efectul legii, pentru o parte din valoarea lor. Deci, în cazurile de pagube, Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubirile prevăzute. Dar, orice bun gospodar dorește să primească o sumă cît mai mare pentru animalele pierite. În această situație este necesar să se încheie o ASIGURARE FACULTATIVĂ DE ANIMALE.

În acest fel se poate lua o măsură de prevedere pentru cazurile de pagube ce se pot ivi în urma pieririi unor animale ca:

● BOVINELE (boii, taurii, vacile, bivoli și bivolițele) în vîrstă de la 6 luni;

● CABALINELE (cail, armăsarii și iepele) în vîrstă de la 1 an la 15 ani inclusiv;

● PORCINELE (porcii, vierii și scroafele) în vîrstă de la 6 luni;

● OVINELE și CAPRINELE (oile, caprele, berbecii și țapii) în vîrstă de la 1 an.

Asigurarea se încheie în baza declarației de asigurare — semnată de asigurat — pentru toate animalele sănătoase, de rasă și de rasă comună, din grupa — sau grupele — de vîrstă ce se asigură, animale care se află în gospodăria asiguratului și care au vîrstă prevăzută pentru a putea fi cuprinse în asigurare.

Durata cea mai scurtă a asigurării este de 6 luni. De obicei aceasta se încheie pe timp de un an, ceea ce corespunde mai bine intereselor cetățenilor.

Vom reveni în curînd cu amănunte privind cazurile de pierire a animalelor asigurate, în urma cărora Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubirile respective, și cu alte amănunte privind asigurarea facultativă a animalelor.

AUREL CRIȘAN



Fotografia de față a fost făcută în anul 1900 și reprezintă corul din Săliște care acum o sută de ani, cînd a luat ființă, se intitula „Reuniunea română de cîntări Săliște”, fiind cea mai veche asociație corală din Transilvania după cea a lui Ion Vidu din Banat. În acești o sută de ani corul din Săliște a avut o activitate bogată pe tărîmul manifestărilor cultural-artistice. Această activitate l-a adus o faimă binemeritată, corul din Săliște contribuind, în decursul existenței sale, la popularizarea și răspîndirea frumuseții cîntecului și jocului românesc.

CE SĂ CITIM

V. Sadoveanu: *Bădia Mihai*

Lucrarea lui Vasile Sadoveanu se constituie din mai multe schițe-evocări, avînd în centru figura lui Mihail Sadoveanu.

Schițele scrise de un om de știință, inginer agronom, fost profesor la Iași, fratele mai mic al scriitorului, au un caracter specific, de reconstituire documentară a unor episoade din biografia marelui nostru povestitor. Cele mai multe dintre ele pornesc de la întîmplări însemnate pe scurt de scriitor, în volumele sale (*Anii de ucenicie*, etc.): sînt dezvoltate pe larg de către martorul biograf cu detalii și semnificații dintre care unele foarte interesante. Astfel sînt: episodul participării lui Sadoveanu, împreună cu Arthur Gorovei, la înființarea unei mori (*Moara din deal*) cel despre achiziționarea unei livezi (*Istoria unei livezi*) unde este construită casa scriitorului de la Fălticeni despre împrejurările în care a avut loc înființarea unui ziar de atitudine socială (*Răvașul poporului*), despre atitudinea scriitorului în timpul răscoalelor din 1907 (*O percheziție la Sadoveanu în 1907*).

A. POPESCU

Palatul culturii din Brașov

În aceste zile — 22— 28 aprilie —, Palatul culturii din Brașov își aniversează 10 ani de existență și de prodigioasă activitate.

„Săptămîna artistică festivă” aduce orașului de la poalele Timpei un plus de frumusețe, prilejuind spectatorilor brașoveni să vizioneze în această perioadă spectacole de ținută artistică cu piesele: „Bădăranii” de Carlo Goldoni, „Anton Pann” de Lucian Blaga, „Cavalerul mut” de Heltay I., (limba germană), spectacolul Ansamblului folcloric, al formației de chitare electrice, al formației de balet, concertul orchestrei și corului de cameră, spectacolul coregrafic al formațiilor de copii.

În cei 10 ani de activitate Palatul culturii din Brașov s-a situat printre cele mai bune instituții cultural-educative din țară. Cîteva cifre din domeniul artistic sînt edificatoare: 204 premiere, 1941 spectacole și alte manifestări, 509 734 spectatori și auditori.

Infrunțind formații artistice de tradiție și prestigiu din țară, artiștii amatori brașoveni au cîștigat numeroase premii la concursurile republicane: 1958 — premiul special la primul concurs biennial de teatru „I. L. Caragiale”; 1962 — mențiune la al II-lea concurs biennial de teatru „I. L. Caragiale”; 1964 — titlul de laureat și premiul I pe țară, pentru formația de dansuri populare, premiul II pentru formația de balet și altele.

La 10 ani de rodnică activitate dorim colectivului Palatului culturii din Brașov, multe succese în nobilele muncă de educare estetică a maselor.

□



De luni de zile, această statuie din Rm. Vilcea este ținută de edili orașului și de organele culturale, fără nici o inscripție. Cine este marele nedreptățit de pe soclu? Nimeni altul decît Anton Pann, care a trăit și a lucrat multă vreme în Rm. Vilcea, spre gloria acestui oraș. De ce atîta nerecunoștință față de un înaintaș ilustru?

PETRE LĂZĂRESCU

CONSTANTIN PRISNEA

A încetat din viață, în ziua de 22 aprilie a.c., Constantin Prisnea, scriitor și publicist, cunoscut activist pe tărîm obștesc.

Constantin Prisnea s-a născut în Botoșani, la 2 februarie 1914, într-o familie de muncitori. În anul 1931 se înscrie la Facultatea de științe din Iași, participă la activitatea cercului studențesc „Mihail Eminescu” și colaborează la publicațiile democratice „Cuvîntul liber”, „Manifest”, „Clopotul”, precum și la „Slova”, al cărei redactor șef a fost.

În anul 1937 devine membru al Partidului Comunist Român. În această perioadă îndeplinește diferite sarcini în rîndul intelectualilor din Iași, colaborează la ziarul progresiste, militează împotriva războiului, pentru eliberarea țării de sub jugul fascist.

După 23 August 1944, paralel cu activitatea publicistică și literară, îndeplinește importante funcții de partid și de stat.

Cu volumele „După alungarea faraonilor”, „Însemnări din țară nouă”, „Țara vinurilor”, „Și noap-

tea credeau în lumină”, „Catedrala scufundată”, Constantin Prisnea s-a afirmat ca un prozator și publicist de valoare. În ultimii ani, ca redactor șef al revistei „Albina”, Constantin Prisnea a depus o activitate pasionată de răspîndire în lumea satelor a valorilor literaturii noastre contemporane.

Pentru merite deosebite a fost distins cu ordine și medalii ale Republicii Socialiste România.

Prin moartea lui Constantin Prisnea pierdem un activist de frunte, un tovarăș iubit, un scriitor și un publicist de valoare.

Amintirea lui va rămîne veșnic vie în inimile noastre.

**Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă
România**

**Uniunea Ziariștilor
din Republica Socialistă
România**

**Comitetul foștilor deținuți
antifasciști din Republica
Socialistă România**

★

★

★

Numeroși scriitori, ziariști și alți oameni de cultură bucureșteni, vechi membri de partid au condus joi pe ultimul său drum pe scriitorul și publicistul Constantin Prisnea, cunoscut activist pe tărîm obștesc.

La amiază, la Casa Scriitorilor, unde se afla depus corpul neînsuflit al lui Constantin Prisnea, a avut loc o adunare de doliu. La catafalc, printre cei care au făcut parte din ultima gardă se aflau acad. Zaharia Stancu, președintele Uniunii Scriitorilor, prof. dr. docent Alexandru Balaci, vicepreședinte al C.S.C.A., Ion Dumitrescu, președintele Uniunii Compozitorilor, Ion Grigorescu, vicepreședinte al Comitetului de radiodifuziune și televiziune.

A luat cuvîntul tovarășul Ion Moraru, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, care a arătat că încă din tinerețe, Constantin Prisnea s-a integrat în acțiunea nobilă de ridicare spirituală a națiunii.

Scriitor și publicist, activist pe tărîm obștesc, Constantin Prisnea a dat dovadă de abnegație și devotament. Om de cultură, el a fost un creator de valoare, un artist al cuvîntului.

Cei care l-au cunoscut îndeaproape știu cu cită dragoste s-a apropiat el de folclor, de creația populară care l-a inspirat. Afliindu-se în fruntea revistei „Albina” el a lucrat cu pasiune pentru ca adevărul, cultura și frumosul să pătrundă în casele oame-

nilor. Este o pierdere grea pentru noi și cu atît mai grea cu cît Constantin Prisnea se găsea în plină activitate creatoare și fără îndoială el ar mai fi putut contribui la progresul culturii românești pe care a slujit-o cu înțelepciunea comunistului și abnegația patriotului. Noi cei care te-am cunoscut și te-am iubit, tovarășe Prisnea, îți vom purta în inimi amintirea luminosă, amintirea celui care a fost pentru noi un colaborator apropiat, tovarăș, un prieten — a spus vorbitorul.

Tovarășul Valeriu Râpeanu, membru al comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor, după ce a evocat activitatea din tinerețe a scriitorului Constantin Prisnea, a spus printre altele: În chiar anii răspunderilor, în clipele de răgaz ale îndatoririlor sale politice, Constantin Prisnea nu a renunțat să scrie și ne-a obișnuit să-l întîlnim în paginile publicațiilor literare și cotidiene cu reportaje de aleasă ținută literară, scrise într-o curată și plină de miez limbă moldovenească. Este într-adevăr un ucenic la școala marilor scriitori moldoveni, ai acelor părinți ai literaturii noastre care trăiesc peste decenii deoarece prin fibrele scrisului lor trec sevele tari ale pămîntului nostru, miresmele cîmpiilor și aromele pădurilor. Toate acestea l-au vrăjit și l-au încîntat pe Constantin Prisnea, drumul neobosit pe meleagurile țării, mereu bucuros să descopere frumusețile ei, mereu dornic să re-

leve minunile pămînturilor noastre, firea aleasă a florilor acestor pămînturi: oamenii. Pentru că cel ce astăzi nu mai este, a iubit sincer folclorul nostru, datinile, zestrea păstrată de moși strămoși, și sporită din generație în generație, obiceiurile poporului. Despre ele, Constantin Prisnea nu a scris cu răceala cercetătorului, ci dimpotrivă cu entuziasmul și dăruirea pe care ți-o dă adîncă și nestăvilită încredere în geniul creator al celor mulți.

Tovarășul Victor Ionescu, din partea Comitetului foștilor deținuți antifasciști din Republica Socialistă România, a evocat momente din tinerețea lui Constantin Prisnea, care încă din 1932, student fiind, s-a atașat luptei clasei muncitoare, luînd parte la diferite acțiuni politice conduse de partid.

Munca cu entuziasm — a spus vorbitorul — la cercul „Anatole France”, apoi în Asociația „Amicii U.R.S.S.”, în „Liga contra judecăților”, la „Frontul democratic studențesc” etc. În perioada războiului, Constantin Prisnea a avut o poziție fermă împotriva fascismului. După eliberare a primit o serie de sarcini de răspundere pe linie de stat. În numele vechilor lui tovarăși de la Frontul democratic studențesc din Iași, iar astăzi din partea Comitetului foștilor deținuți antifasciști din Republica Socialistă România, îi aduc lui Constantin Prisnea, cu durere, omagiul de pe urmă.

Tovarășul Nestor Ignat, președintele Uniunii Ziariștilor, a evocat anii în care Constantin Prisnea a lucrat ca ziarist la diferite publicații, la radio și în fruntea revistei Albina.

Dragostea cu care Constantin Prisnea a scris despre frumusețile patriei noastre e pilduitoare — a spus vorbitorul. El a făcut elogiul prieteniei. A fost întotdeauna alături de mase, s-a inspirat din bogăția folclorului românesc, din viața de toate zilele a poporului nostru. Moartea lui Constantin Prisnea constituie o grea pierdere pentru literatura și publicistica românească.

★

După adunarea de doliu cortegiul funerar s-a îndreptat spre cimitirul Bellu unde a avut loc înhumarea. Aici scriitorul Șerban Nedelcu, redactor șef adjunct al revistei „Albina”, a adus un ultim omagiu lui Constantin Prisnea.

N-am să-l pot uita pe Constantin Prisnea cum stăruia cu răbdare asupra scrisului său și al tuturor colaboratorilor revistei — a spus vorbitorul. Dorința lui era de a face o revistă folositoare satelor. În vremea cît a lucrat la „Albina” el s-a străduit să publice, răspîndind în lumea satelor, cele mai de seamă valori literare. Constantin Prisnea a fost un prieten al oamenilor; a știut să-și facă prieteni, pentru că a iubit oamenii. El plănuse să scrie un mare număr de pagini despre oamenii și realitățile noi, pe care le cunoștea. Moartea l-a împiedicat să-și ducă proiectul la îndeplinire.

Amintirea prietenului, colegului Constantin Prisnea va rămîne vie în inimile noastre, ale tuturor celor care l-au cunoscut și prețuit.

Școala din Băcăiuți

Deși au trecut cîteva săptămîni de cînd am descoperit că există o comună cu numele Ceru Băcăiuți și de cînd am vizitat-o cu o curiozitate de călător pe care drumurile nu l-au istovit și plictisit niciodată, iată că imaginea acestei așezări nu încețază să-mi lumineze inima ca un joc de flăcări deasupra unei comori. Constituită din unsprezece cătune și sate răsfirate prin văi greu accesibile, prin viroage adînci și pe mari înălțimi, deși aparent foarte izolată de tumultul vieții sociale, comuna Ceru Băcăiuți este plină de ecoul profund al activității creatoare contemporane.

Dacă m-a impresionat ceva în mod cu totul deosebit, apoi acest sentiment mi l-au iscat cele 5 școli din comună, toate clădiri noi, luminoase, mari și pline de farmec. În centrul comunei a fost construită monumentală clădire a școlii de 8 ani, de proporțiile arhitectonice ale unui adevărat liceu. Dar în afară de ea, în alte patru cătune ale comunei au fost construite patru școli de ciclul întîi. Toate sînt deservite de treisprezece cadre didactice, profesori și învățători. Acestora li se adaugă, întocmai ca o încununare firească și armonioasă, construcția nouă a cîminului cultural și bibliotecile răsfirate în toate cătunele și satele comunei: în Valea Mare, la Bulbuc, la Viezuri, Dumbrăvița, Clisoasa și Bolovănești. Am avut prilejul ca, în contrast cu frumusețea noilor clădiri de școală să văd la Ceru Băcăiuți, încă în picioare, coșmelia în care, cu cincizeci de ani în urmă, copiii erau nevoiți să învețe scrisul și socotitul, fiindcă de cunoștințe mai profunde nici nu putea fi vorba. Coșmelia aceea, în stare să emoționeze chiar și inima cea mai rece, are pereți din piatră de rîu, acoperiș din lespezi de piatră, o ferestruică mică atît cît s-o acoperi cu palma, „dușumea” de pămînt bătătorit cu maiul, scundă încît dascălul va fi trebuit desigur să șadă îndoit de spinare în singura săliță de clasă nu mai largă decît o cunhie țărănească. Vederea acelei bătrîne școli mi-a trezit un sentiment de tristețe, sentiment adaus apoi de mărturisirea bătrînului țaran localnic Ioan Badiu, care, în 1918, a fost cel dintîi învățător din comuna Ceru Băcăiuți. Întors din război, el însuși absolvent doar a patru clase primare, avea pe atunci 18 ani. Era însă un adolescent cu mintea vie și ascuțită, cu o uriașă sete de lumină și învățătură, cu o dorință nepotolită de a pune în satul natal temelie învățămîntului. S-a dus în acest scop la Alba Iulia și revizorul școlar l-a întrebat:

- Știi să citești?
- Știu.
- Știi a colinda?
- Știu.

Revizorul l-a pus să citească, l-a pus să cînte o colindă și după acest examen sumar, care ne face astăzi să zîmbim, Ioan Badiu a fost numit învățător suplinitor la cea dintîi școală din Ceru Băcăiuți.

Acum băiatul lui Ioan Badiu este profesor de agricultură la școala de 8 ani din Ceru Băcăiuți. Soarta a vrut ca visul lui Ioan Badiu să se realizeze integral și frumos, cu o diplomă autentică de profesor, în persoana fiului său Marin Badiu. Școala unde predă agricultura acest tînăr profesor este înzestrată cu toate cele de trebuință, chiar și cu un surprinzător laborator de chimie și fizică. O sută de elevi frecventează acest frumos lăcaș de învățătură și pe drept cuvînt încercii un sentiment de mîndrie văzîndu-i pe copiii din Ceru Băcăiuți coborînd pe poteci, trecînd punțile de lemn, îndreptîndu-se spre școală. Nici chiar clădirea severă și amfiteatrele unei strălucite universități nu mă impresionează atît de mult ca școala din acest sat de munte, monumentală poate, în primul rînd pentru că a fost construită într-un sat aparent atît de izolat, pierdut între munții de piatră, între păduri de molid, de cer și de fag. Nu de puține ori, în drumul lor spre școală, elevii școlii din Ceru Băcăiuți se opresc în loc la vederea cerbilor și căprioarelor care vin să se adape din piraiele ce șopotesc în vecinătatea drumului. În acest pelsaj de munte, aparent atît de departe de tumultul lumii, școala capătă în mod firesc un adaus de frumusețe și înțelepciune, o strălucire egală cu aceea a soarelui.

PETRU VINTILĂ

Barbu Ștefănescu Delavrancea



„Eu nu pot să uit că sînt copilul țaranului călășăș impropietărit la '64. Nu pot să uit aceea ce am învățat de la cei mai mari dascăli ai mei, părinții; basmele, cîntecele, obiceiurile, limba, această comoară de limbă unde se găsesc bogățiile cu dulumul, în care mi-am spus durerea și dorul și am încercat să mă apropiu de un ideal ce s-a depărtat cu pașii făcuți spre dînsul. Străbunii mei se pierd în haosul iobagilor, suferind cu ceilalți țărani deopotrivă și lipsa, și foamea, și năvălirile...” declara Barbu Delavrancea, cu un an înainte de a se stinge. Feciorul căruțașului din mahalaua bucureșteană Delea-Nouă nu-și uitase obîrșia țărănească, rădăcina care l-a legat puternic de pămîntul românesc, de frumusețile, durerile și năzuințele acestui pămînt.

Poate că atunci cînd rostea amintite cuvinte, în anul 1917, îi vor fi trecut pe dinainte clipele însemnate ale vieții sale. Întîi copilăria, în pitoreasca margine de București unde se amestecau tîrgoveții mai vechi cu țărani recent așezați la oraș, unde românii, turcii, evreii, grecii se amestecau egal și prietenos în forfota zilnică, umplînd locurile de culoare, ceea ce va impresiona ochiul copilului, punînd mai tîrziu, asupra scrisului său, pecetea unei vii cromatice. Și apoi viața de elev, mai necăjită, la „Școala domnească” evocată peste ani în „Domnul Vucea”; după aceea la colegiul „Sfîntul Sava” și după toate — tinerețea sa, petrecută în parte cu studii universitare la București și la Paris, la capătul cărora își va lua licența în drept.

Avocat și publicist, în 1883 se afirmă și ca scriitor, publicînd nuvela „Sultănică” în suplimentul literar al ziarului „România Liberă”. Paginile nuvelei dezvăluie simpatia tinărului Delavrancea pentru cel umil, protestul său împotriva abuzurilor de orice fel, de la găinăriile mărunte pînă la exploatarea nemiloasă și deplina con-

știință a contrastului social din viața satului. Sînt liniile directe ale unei întregi activități literare, în care Delavrancea nu-și va dezminți crezul de tinerețe. Zugrăvirea unor contradicții ascuțite din societatea burghezo-moșierească, a dezumanizării individului prin viciu dar și prin suferințele provocate de un sistem social nedrept, îl așază pe scriitor în rîndul marilor realiști critici din literatura noastră.

Cînd a rostit cuvintele amintite îi va fi trecut oare prin minte și ceasul acela de izbîndă spirituală cînd de sub pană îi ieșise capodopera prozei sale, „Hagi Tudose”, nuvela care l-a așezat lingă marii maeștri ai scrisului românesc, lingă Negruzzi, lingă Slavici, Caragiale? Sau clipa de răscruce, cînd și într-altfel s-a solidarizat cu marea artă, apărînd-o de mirșăvie, pledînd pentru Caragiale în procesul din 1902, intentat de calomniatorul Caion?

Patosul și elanul care îl transformau, cînd vorbea, într-un vulcan dezlîntuit, le regăsim și în alt moment de afirmare a înzestrării sale de creator: în opera sa de dramaturg. Între 1909 și 1911, apare trilogia „Apus de Soare”, „Viforul” și „Luceafărul”, drame istorice care oglîndesc patriotismul autorului, dragostea lui pentru figurile luminoase și eroice ale trecutului nostru: Ștefan cel Mare, Luca Arbore, Petru Rareș. Cea mai izbutită dintre ele, „Apus de Soare”, pune în lumină luptele politice interne ale Moldovei feudale, lupte dominate însă de personalitatea covârșitoare a lui Ștefan. Figură progresistă a istoriei noastre, Ștefan cel Mare este, în concepția dramaturgului, intruchiparea vie a dreptății, a datoriei față de țară, a înțelepciunii și a vitejiei, toate în asemenea măsură, încît voința a-tinge dimensiuni legendare.

Artist al cuvîntului, Delavrancea prețuia în cel mai înalt grad limba neamului său, creația folclorică, geniul popular. Din acest sentiment s-a născut studiul său „Estetica poeziei populare” și același sentiment a generat stilul său bogat, colorat de folosirea graiului oral, cel vorbit de popor. Fraza sa vioale, nuanțată, a exprimat cu deplină putere o întreagă gamă de stări sufletești, a fost halna unei idei înaintate, puse întotdeauna în slujba binelui, a unor idealuri înalte.

Scriitor și orator de valoare, lăsînd în patrimoniul nostru literar numeroase lucrări (nuvele, povestiri, schițe, romane, piese de teatru), Delavrancea s-a stins din viață la 29 aprilie 1918, înainte de a vedea pămîntul patriei eliberat de sub cîmpul german.

La zece ani de la moartea sa, unul din criticii remarcabili ai literelor române, Pompiliu Constantinescu, așternea pe hîrtie acest adînc și mișcător omagiu: „Delavrancea a avut forța revelatoare a evocării; în discurs, în nuvelă ca și în teatru, sufletul său retoric își destinde filitru cu zbatere de aripi ocrotitoare: dramele lui istorice sînt discursuri dialogate și resuscitări de poezie și patriotism.”

În scrisul lui elogiem farmecul poetic și căldura vizionarului care a innobilat patriotismul în formele cuceritoare ale artei.”

MARILENA VULPE

PĂMÎNT
STRĂBUN

Familia Scarlat Canta intră în posesia diamantului negru în urma omorului făptuit de Chiriță Drăcea, slujitorul lor, asupra fratelui lui Scarlat, Gheorghe Canta. Zulnia Canta vrea să pună mîna pe domnie dînd giuvaerul ca peșches turcilor. Încearcă să atragă și pe fata lor, Zoe, în planul său, dar aceasta împotrîvindu-se. Scarlat și Zulnia înfrîză în locul ei pe Ilinca lui Onofrei. La castel, e prezent însă haiducul Alexa Cerbu, logodnicul Ilincăi. Zoe îi înmînează lui Alexa un rîvaș, să-l ducă la unchiul ei, Alexandru. Alexandru sosește la castel și cere să-și vadă nepoata. Adormită de un praf strecurat de Zulnia în pahar, Zoe nu reușește să-i spună păsul său. De-abia după ce Alexandru plecase, Zoe își revine și ajutată de Alexa fuge călare din castel încercînd să-l ajungă din urmă. Între timp, Alexa și ceilalți haiduci sînt biruși și luați de poteră. Pe drumul spre ocnă, întîlnesc pe Drăcea, care, din porunca Zulniei, o prinsese pe Zoe. Zulnia dă ordin de plecare spre schitul Durău. Se abat pe la mănăstirea Pingarași, după care pornesc cu toți la drum spre Iași. Haiducii se țin pe urmele lor, le tes în cale și iau una din cele trei trăsuri. Urmăriți de poterași, haiducii, în afară de Neicu și Ceterayu, sînt încercuși în Piscul Șoimului. Scarlat Canta a plecat cu pluta pe Bistrița spre Galați. Alexa, legînd capătul unei frînghii și-a dat drumul în prăpastie și, într-o clipă, a fost în mijlocul plutei lui Canta.

Chiper s-a bălîngănit cîțiva pași printre arnăuți, a sărit cu securea spre Drăcea, s-a împiedicat și-a scăpat-o în apă.

— Il spintec, hîc!... cu hangerul! strigă iar Drăcea, repezîndu-se spre Alexa, furios că vizitiul era așa de beat încît nici să-i dea securea n-a fost în stare.

— Cu hangerul? I s-a agățat Ilinca de gît, lingușitoare. Șuguiești, căpitane Drăcea. Un viteaz falnic ca domnia ta doboară numai prin luptă dreaptă! Nu-i mișelia de... obrazul ista, frumos, bărbătesc.

— Adevărat! aprobă Zulnia, încîntată de istețimea fetei. Dă-ne căpitane, o nouă pildă de vrednicie!

— Ha-ha! Dacă mă rogi... Hîc! Dacă mă rugați amîndouă...

— Să te pun și pe domnia ta în cîntec, s-a gudurat Ilinca, vrînd să-l vrăjească, să-i fure mințile, de istov! Căpitan Drăcea Chiriță plutea-n jos pe

Bistrița, cu Alexa se bătea; se bătea, da-l doboroa...

Drăcea făcu semn să se strîngă toți, ciotcă, să lase loc larg pe plută. Nu lua sama la cîrmacii care se mirau că, în față s-a ivit, așa dintr-o dată, o plută care mergea de-a hoarta, cînd în dreapta, cînd în stînga, împiedicînd plutirea slobodă. Se priveau unul pe altul, și nu înțelegeau nimic.

— Pe plută noastră se chefuiește și cel din față s-a îmbătat? s-a mirat unul din cîrmaci.

Nici Drăcea, nici ceilalți nu vedeau pluta din față și nici n-auzeau mirarea cîrmacilor. Zbîrlit ca lupul cînd adulmecă miros de singe cald, a urlat:

— Dezlegați tîlharul!

Dar Alexa n-a așteptat ajutor: s-a mai opintit odată, din răsputeri, și-a rupt cu totul legătura. A smuls o spadă de la un arnău și s-a năpustit asupra lui Drăcea.

Pe plută, toți s-au înghesuț unu într-altul, lăsînd cit mai mult loc gol.

DIAMANTUL NEGRU

Roman de DUMITRU ALMAS

Între căpitan și Alexa s-a încins o luptă aprigă, învrăjbită, fieroasă. Cel din jur fremătau, care de plăcere și bucurie, care de îngrijorare și spaimă. Vădit, Drăcea era mai puternic; dar beția și furia îl descumpăneau. Alexa, mai ager și mai mlădios, nu se lăsa răpus. După cîteva minute de luptă, căpitanul și-a pierdut răbdarea; a scos hangerul, Alexa a înțeles primejdia; s-a rotit, a sărit, sprinten, a izbit cu capul în pînțele lui Drăcea răsturnîndu-l pe poade, cit era de mare. Căpitanul i-a smuls însă spada și i-a asvîrlit-o în apă. Toți socoteau că lupta a sfîrșit cu biruința lui Drăcea, așa cum era de așteptat. Zulnia a și deschis gura să-și laude omul, Merita. Dar, în clipa aceea, cineva a întins lui Alexa o biță mocănească. Și bătaia a pornit iar. Și mai înverșunată. Și mai învrăjbită. Și mai inegală: bița cu iataganul. După cîteva răsuciri, dintr-odată Alexa a prins o clipă de șovăire și l-a pocnit pe Drăcea cu ghioaca în umăr, doborîndu-l.

Încremenirea i-a cuprins subit, pe toți.

Colînd în loc, prin bulboanele Tarcăului, cîrmacii au zărit iar pluta din

față: se apropia de malul drept al rîului, spre un ariniș.

— Ce faci, măi frate, maaa?!... strigă și flueră cîrmacii mai în vîrstă.

În liniștea de pe pluta lui Scarlat și în ecoul fluerăturii între munți, Chiper a dat chiot!

— Iuhu! Am doborît tîlharul...

Cî văzîndu-l pe Drăcea jos, chinîndu-se să se ridice, a schimbat glasul:

— Na! bița a cam turtit fesul iataganului. Îmi iua chiuitul înapoi! Iuhu-hu!

Lui Alexa, Ilincăi și Zulniei li s-a părut că acel chiot era mai degrabă un semnal decît o șotie de a lui Chiper.

Dar n-a avut nici unul vreme să despice firul în patru. Pluta din față se apropiase așa de mult încît Alexa l-a cunoscut pe Neicu. A zîmbit, bucuros, și s-a pregătit pentru continuarea luptei.

Zăpăciți și incurcați, cîrmacii au strigat iarăși, cu deznădejde:

— Se face închisoare! Zahată! Pierim... Închisoare de plute... Pierim!!!

Trupurile și sufletele celor de pe pluta lui Canta s-au încordat, peste măsură, ca niște arcuți minuițe de arcași smîntiți. Săltînd pe valuri, plutele

Rădăcini

La Sarmizegetusa
În resturile de cărămidă și mortar;
În semnul ars de buza
Ce-a sărutat pământul sfânt și amar;
În gândul rămas neterminat,
Retezat,
Ca preț al libertății nepierdute;

În iia cu miros de rosmarin și mușcate;
În durerile noastre crestate,
Ca pe răboj, pe inimă, și petrecrete
În plinsul zidit de Manole;
În vechi tulpini, în frunze și corole;

În scinteieri de sticlă și beton;
În ochiul magic, viu la Hunedoara
Cu irizări fluide;
În arcuri svirlite spre-nălțimi;
În palma Bărăganului
Cu griul și secara,
Sint trainicile noastre rădăcini
Din care-și pune diademe țara.

MARIN CĂLIN

strălucitoare primăvară pe Mureș

(Urmare din pag. 1)

Mai sus, pe Tîrnava Mică, aminind să se întilnească aici cu Mureșul, vom întîlni o soră a termocentralei din Iernut, cea din Fintinele, una din primele apărute pe harta electricității României socialiste. Pe dealurile cu coaste ușor înclinate se coace în boabe de struguri unul din cele mai bune vinuri din țară.

Tg. Mureș, centrul județului, unde firesc se întilnesc și de unde pleacă toate drumurile. A devenit o așezare industrială și comercială în adevăratul înțeles al cuvîntului abia în deceniile noastre. Palidele semne de industrie se reduceau, în vremea copilăriei noastre, la o fabrică de zahăr și citeva întreprinderi de mobilă, apoi nelipsitele cărămidării. Pulsul era acela al unui orașel de provincie, vegetînd între două turnee teatrale. Contemplați azi panorama municipiului de pe culmea Corneștilor, „Azomureș”, combinatul de ingrasăminte azotoase, a ridicat la altitudini nebănuite viața întregului oraș, iar dacă adunăm laolaltă uzinele și fabricile construite, cartierele noi, edificate în fericită imbinare cu tradiția, vom înțelege metamorfoza structurală a vechii așezări.

În susul apei, cum am întilnit și pînă a ajunge aici, șiragul satelor, neînterupt, tălmăcesc și alt aspect, esențial. Sînt aici, la Vidrasău, Ungheni, Sintana de Mureș, Singioriu, Ernei, Gornești, Peris, cooperative agricole cu o bogată experiență, cu oameni perseverenți, metodici în ceea ce întreprind, care au împrumutat ceva din felul de a fi al marelui riu, în comportarea lor. Cit m-au fermecat de-a lungul anilor, întilnindu-i sărbătorile ori în concursurile de tradiție ale artei amatoare, portul celor din Deda, Vătava, Lueriu, Săcalul de Pădure, Hodac, Simbriași, dansurile de înaltă valoare, neatîns

păstrate, cîntecele și doinele picurate din oboi și taragot. Aici, unde ne aflăm acum, la încă o răscruce, la Reghin, unde Mureșul așteaptă unda gilgiitoare, copilăroasă a Gurghiuului. La Reghin, de unde pleacă viori și chitare în lume și țară, de unde pleacă elegantele schifuri ca fusele și caiace imponderabile, se imbină o foarte seducătoare zonă folclorică. În lunca veselă de lângă Mureș, am întilnit autentică evoluție a „de-a lungului”, „roatei”, „bărbuncului”, „ceardașurile”, am urmărit înecat de emoție „spiritul”, „crucea”, „învertita” și alte zeci de jocuri în haina lor firească, atît de armonios legate de frunzișul codrilor merei, de holdele de aur vechi, de clipocitul apelor limpezi.

Aș ține din toată inima o astfel de lecție despre județul Mureș. N-aș uita așezările forestiere, țapinarii, gateriile din Lunca Bradului și Răstolița, din Sovata și Ibănești-pădure, n-aș uita oglinda magică a lacului Ursu din Sovata, nici cetățile vechi ale veacurilor apuse.

N-aș uita desigur să vorbesc de drumul viitorului, de perspectiva ce se deschide ademenitoare pentru locurile, satele și orașele, pentru oamenii județului Mureș. Ea se înscrie în aria largă a întregii țări, căci județul evoluat de-acum pe coordonate industriale ce, pe o agricultură ce a parcurs un itinerar dens în conținutul său, spre mecanizare, chimizare, știință aplicată imbinînd optim tradiția cu ceea ce e modern, cu o viață culturală treptat mai intensă și divers manifestată în toate sectoarele, cu semne evidente ale intrării în zona civilizației, are acum, în urma noii organizări administrative, deschisă calea... E un semn al primăverii și locurile, oamenii și faptele lor sînt mai tinere ca oricînd.

„Poporul tău — etern nedomolit —
un pisc înaltă-n piscuri de granit,
vis ce-n exil Bălcescu îl purta
și l-am turnat, foc viu, în stîncă ta.

Străvechi izvoare-ți scapără argint;
îți este munca omului alint —
safir imens și-e cerul. Munții tăi
ți-nchină vegetale vălvătai

spre slava tinereții; necurmat
în miezul lor, tezaur, inimi bat —
aici Ștefan cel Mare e, Mihai
Viteazul ce gîndea unitul plai.

Ureșul ni-i mai clar, ni-i mai firesc;
vezi trandafirii din belșug cum cresc —
Ilene Cosinzene pinză țes,
și Feți-Frumoși bronzați din mină ies.

Cînd soarele-n zenit va fi, atunci
ne va svîrli cununa astei munci,
și tu, ca ei, tu, patrie ce crești,
vei fi comoara verii omenesți.

Nu în zadar e pieptul tău brodat
de sînge mult prin bătălii vărsat;
dar sîngele-a-nflorit, cum bine știi,
prin oameni înțelepți în oamenii vii.

GEORGE DEMETRU PAN

Județele noastre

epede, amețitor de repede,
ata să se ciocnească.
Zulnia înțelese primejdia:
„Ăm!... Pierim! Diaman...
furla, nepricipind nimic
recea, Drăcea se ridică, își
sînge, înșfăcă o flintă de
și țîșni spre Alexa. Dar
cît de deznădejde, a sărit
bită, peste arnăuți, drept
tocmai în clipa cînd plu-
unea pluta de-a curmezi-
zăgăzuind trecerea. Cu
utucii încălecau unii peste
aduna, se bulucea și se iz-
urioasă. Nahlapii spumegau
mînioși, ca niște bouri
ncuri. Pluta Zulniei Canta
mersul. Alexa a înhățat
: nu-i păsa că Drăcea îl
a.
inteni printre butucii ră-
rnați val-virteji, Neicu și
au ajuși la mal și s-au
e arini.
numai din privire și din
a și cîrmăduie, au rîșucit
la deal și-au prins malul
nainte de a se izbi în in-
e sfărîma.
pe plută s-au zgîlțit și
il de altul, ca niște putini

fără să-i pese că arnăuții trăgeau după
dînsul foc după foc de flintă. Dar cînd
se credea în afară de orice primejdie,
un pîlc de zece poterași l-au luat în
buza flintelor.
— Stai! Ori te pușcăm...
— Mă predau...
Dacă mai înainta douăzeci de pași,
ajungea sub un stejar bătrîn, în frun-
zișul căruia îl aștepta Ceterașu, să-i
dea o spadă și două pistoale.
Zăgăzuite, apele Bistriței bolboroseau
tot mai furioase.
— Pe mal tot calabalicul! a poruncit
Drăcea, silindu-se din răspuț să se
trezească din beție și să devină iar stă-
pînă de sine.
La două ceasuri după asta, în amurg,
trăsurile lui Scarlat Canta, înconjurate
de cincizeci de arnăuți, intrau în ograda
mănăstirii Bistrița, trăgînd din flinte
și pistoale. Chișer vizitiul mormăia:
— Nu știu noaptea-i întunecoasă ori
poteca-i lunecoasă c-am nimerit la altă
casă...
Ca și la Pingarați, starețul Gheron-
tie i-a întîmpinat cu plecături și căi-
nare:
— Auzit-am că v-ați luptat cu hai-
ducii ca David cu Goliat...
— Zăvoarește porțile, părinte, și pune
străji tari! a poruncit Zulnia.
— Și dă vitejii — vitejilor ceva de-
ntă... de-ntărit inima.
Căpitanul de poterași n-a îngăduit lui
Drăcea să-l ucidă pe Alexa:
— Întii să-l luăm tacrir, să aflăm
unde-s cellalți haiduci.
L-au închis într-o chilie întunecoasă,
sus, la catul al doilea.
— Îl pușcă mîine, pe malul Bistriței,
înainte de a intra în Piatra! s-a am-
biționat Drăcea. Chem și satele și țîrgul
Pietrei, să afle toată lumea c-a pierit,
tălharul...

Trecînd ușurel peste grozăviile lui
Drăcea, starețul Gherontie a întins re-
pede masa în chilla stăreției, pentru
aleșii, bravii și neașteptații lui oaspeți.
Zulnia a ciugulit ceva din bucate și a
plecat la hodină, chemîndu-l pe căpi-
tan... pentru porunci.
— Oricum, am ajuns bine. Meriți să
te răsplătesc...
Mînios, Scarlat a continuat să infu-
lece friptură, să bea rachiu și să
mîrieie:
— Parcă eu nu ști - nu știu ce-i po-
runcește...
— Măria ta, s-a lingușit Ilinca, te
știe o lume om milos: trimite și lui
Alexa ceva de mîncare.
— Mîncare? De ce să-i trimi — trimi
mîncare?
— Păi... el ne-a scăpat de la înec.
Dacă nu înșfăcă el cirna plutei, ne-ar
fi înghițit de mult nahlapii Bistriței.
— Daaa? Dacă-i așa, să-l fa — să-l
fac pe al capitan de... E mai vrednic
decît Drăcea. Și nici nu știe că diaman...
A, să nu spun ni — nimic de diamant,
că-i taină mare.

Cap. XIV Nu-i pentru
cine se pregătește...

La foc, sus pe Cirloman, oamenii lui
Neicu se sfătuiu. Ceterașu cerea să-l
scoată pe Alexa din prinsoarea lui
Drăcea.
— Aaah! neapărat și imediat! îl
sprijinea Ursu.

VA URMA

Nu hotărit, pornirilor rele...

Multe suferințe și regrete tirzii ar putea fi evitate dacă părinții și educatorii ar spune de la început nu hotărit pornirilor rele și deprinderilor urite ce se strecoară pe nesimțite în sufletele candido ale copiilor. Dar, există părinți care radiază de fericire și mulțumire când odrasla lor de cițiva anișori s-a furișat neobservată printre florile dintr-un parc și a rupt cel mai frumos trandafir sau bujor... Alții sint flatați că micul lor vâltar, Dănuț, a dat o palmă lui Ionel, prietenul lui mai în vîrstă și acesta a plecat acasă plîngînd... Se înțelege că în aceste cazuri pornirile spre rău sint inconștiente dar sigur aprobate, cultivate. Și în privința vocabularului sint multe de spus. Atît la țară cit și la oraș, expresiile urite, pornografice uneori, copiii le învață pe maidan la joacă, dacă nu cumva le aud chiar în familie. Cine e de vină? Știm. Noi, părinții, familia. Dar cine este îndatorat să intervină cu toată promptitudinea și energia pentru extirparea răului încă din faza incipientă? Desigur, în primul rînd tot părinții, atîta vreme cit copiii sint numai sub supravegherea lor. Inșă, fără părtinire și menajamente! Fără ca unul din părinți să-l certe pe ștrengar, iar ce'ălalt să-l ia în brațe, să-l sărute și să-l încurajeze în micile răutăți copilărești. Fiindcă aceste mici abateri de la buna purtare se pot transfor-

ma miine în vicii mult mai greu de lecuit. Cum să se procedeze? De la caz la caz, dar cu perseverență și să nu se treacă nimic cu vederea.

Numeroase sint consecințele pornirilor vicioase ale copiilor și prin marea lor putere molipsitoare în colectivele de la grădinițe și școli generale. Nu mai constituie o surpriză pentru învățător și pentru profesorul diriginte faptul că în clasa a X-a s-a furat stiloul lui Y sau banul de buzunar al lui Z. Aici trebuie văzută mina copilului care își însușise ștrengărește și necerțat de părinți o floare sau un fruct de unde nu se cădea sau oul din cuibar pentru bomboane fără știrea și incuviințarea mamei. Vechiul proverb românesc spune: „Cine fură azi un ou, miine va fura un bou“.

Iată în continuare fapte din școală. Mulți elevi care nu răspund bine la lecții, nu prezintă — cum e regula — carnetele de elevi spre a li se înscrie notele, cînd știu că aceste vor fi rele. Asemenea elevi au fost demascați de colegii lor care știau precis unde-și ascund carnetele. Un elev de la clasa unde sint diriginte, care mințea că nu are carnetul la el, a fost făcut de ris de către colegii care i l-au găsit în căptușeala șepcii. Alt caz. Un părinte s-a prezentat la cancelaria școlii și a cerut dirigintelui să-i arate notele fiului său. Surprins de notele

rele din catalog în comparație cu cele din carnetul fiului său, părintele a cerut explicații care i s-au dat pe loc. Elevul, pentru a se sustrage de la răspunderea față de părinți, nu prezenta carnetul decît dacă obținea o notă cit de cit bună. Ce a urmat după vizita părintelui? Elevului i s-au trecut toate notele rele și în carnet, iar a doua zi el ne-amărturisit că și-a primit recompensa și pentru ele și pentru minciună...

Deducem ușor din exemplele date că unii elevi și copii n-au curajul răspunderii. N-au o conștiință a personalității lor și în plus mulți au deprinderea căpătată încă în cei șapte ani de acasă de a mistifica adevărul. Propunem, așadar, observație atentă asupra copiilor noștri încă din cea mai fragedă vîrstă și dirijarea pașilor lor pe căile cinstei, corectitudinii, muncii onorabile, oriunde s-ar afla: în familie, în școală, în societate.

Familia mai întii, școala și familia apoi, societatea în sfîrșit, să conlucreze pentru a cultiva în ei calități și virtuți cetățenești înalte și pentru a se opune hotărit viciilor de tot felul. Opoziția inșă să se înceapă cit mai de timpuriu.

Prof. GH. OANCEA
comuna Cringeni, Teleorman

A VORBI CORECT

Pe cit de important este a scrie corect, ceea ce s-a arătat într-un număr anterior al revistei, tot atît de necesar este a vorbi corect și frumos. Avem o limbă dulce „ca un fagure de miere“, o limbă bogată, expresivă.

Vorbirea o deprindem în familie, de la părinți, din fragedă copilărie, o dezvoltăm în grădinița de copii, apoi o desăvirșim prin instruire sistematică în școlile de diferite grade, sub îndrumarea învățătorilor și profesorilor. În acest sens, exigențele profesorilor de limba română au crescut.

Dar, în unele cazuri, ceea ce clădește școala strică familia. În cele 4—5 ore, cit elevul stă la școală, noi îl obligăm să vorbească frumos, dar dacă părinții nu se îngrijesc să facă același lucru acasă, reușita nu e deplină. Părinții să fie exigenți cu propria lor vorbire, apoi cu aceea a copiilor. Să corecteze pe copii ori de cite ori e cazul. Să le interzică exprimarea vulgară și, în primul rînd, să se ferească ei inșși a vorbi grosolan, a folosi expresii deochiate sau cuvinte de jargon suburban. Exemple de vorbire corectă ne oferă nu numai școala ci și radio-televiziunea, teatrul etc. Acestea au ajuns o a doua școală a noastră. Către ea copilul trebuie sfătuit să cate cu toată atenția. Familia este deci chemată să sprijine efectiv tot ce se întreprinde în direcția însușirii unei vorbiri curate și cuviincioase.

Prof. MIHAI BĂLAJ
comuna Seini—Maramureș

ȘCOALA ȘI FAMILIA

VIITORUL COPIILOR

Unde după merge copilul nostru după absolvirea școlii generale de 8 ani? Ce va face el în continuare? Pe ce drum să apuce, pentru ce meserie sau profesie să se pregătească? Iată întrebări pe care ar trebui să și le pună orice părinte, pentru a găsi răspunsul și rezolvarea corespunzătoare. Zic „ar trebui“, deoarece mai sint unii care nu și le pun.

Dar să vorbesc mai la concret. Eram în zilele vacanței de primăvară cu un grup de elevi în drumetie în satul Cib, unde am aflat cu stringere de inimă că Piper Tica-Șchiopu și-a retras recent fiica (singurul copil) de la școală. Fata era în clasa a 8-a a școlii generale din A'mașu Mare, cu o situație școlară satisfăcătoare, dar tatăl ei este de părere că: „Mai bine să stea aproape de feciorul ce-o vrea nevastă, că de nu, el își caută alta!“ Adică, tovarășe Piper, o vîri cu de-a sila, pretimpuriu, într-o situație nedorită, acum cînd mai avea cîteva luni pînă la absolvirea școlii generale, într-o foarte problematică alternativă ca, pînă peste vreun an, cînd fata va avea vîrsta cerută pentru căsătorie (16 ani), flăcăul s-o ia de nevastă, mai ales că el dumneata inșuși susții că el ar fi dispus de pe acum „să-și caute alta“. Acest fapt mi-a reamintit altele din satul unde sint dascăl, din Valea Mică (lîngă Pătrîngeni-Zlatna), între care unele nu le voi uita niciodată. Aveam un elev, Trăienuț, cu un talent excepțional la canto. Greu, dar am determinat pe părinți să-l lase la școala de muzică în Cluj. La admitere, a făcut o impresie excelentă. Cum inșă acasă copilul crescuse cam prea liber (era și cel mai mic între cei cinci fii ai unei bolnave de plămîni), a început a-și bombarda din Cluj familia cu scrisori alarmante. Vizitat o dată de mamă, ca mai înțelegătoare, ea l-a sfătuit să rămînă, că va învinge greutățile inerente în-



ceputului, dar la a doua vizită, mergînd tatăl, l-a retras fără nici un motiv temeinic din școală, doar că fiul se plîngea „de urit“ acolo! Copil neprecieput, tată prea puțin judecat în cazul de față; urmarea, s-a pierdut un talent autentic, iar acum, deși tînărul urmează liceul din Zlatna, greu va mai putea relua firul întrerupt. În orice caz, timpul nu-l va mai recupera nicicînd, iar la dezvoltarea unui talent muzical, timpul decide din fragedă copilărie. Alt caz tot de la Valea Mică. Cimpean Ion a lui Traian, elev foarte bun, absolvind 8 clase, nu a fost lăsat de tatăl său, cioban, să plece să învețe cel puțin o meserie („cum, doar un copil am!“), iar acum țî-e milă cum lăcrimează băiatul de cite ori se întilnește cu colegi — poate mai slabi la învățătură decît el — care învață la liceu sau

la școli profesionale. Și exemple din acestea s-ar mai putea da.

În concluzie, mi-aș permite să atrag atenția părinților să nu se mai lase impresionat de „uritul“ ce-i apucă pasămite pe copii cînd se vîd într-un mediu străin familiei. Azi în țara noastră se manifestă pre-tutindeni o grijă părintească pentru copii, ei avînd cele mai bune condiții de învățătură. Nici să le fie teamă pentru „unicul lor copil“, acesta urmînd a fi educat și călit ca să poată răzbi mai bine în viață și să fie folositor familiei și societății. În sfîrșit, este condamnabilă mentalitatea retrogradă a celor care-și obligă copiii la căsătorii pripite.

V. P. OLEA
directorul școlii Valea Mică — Alba

DIN LUT ȘI DIN HAR

Roata olarului. Unealtă care se învîrtește la fel ca acum două mii de ani sau trei mii de ani, sau ca în ziua cînd meșterul — acel meșter căruia nu i s-a putut ridica monumentul meritat fiindcă a rămas un mare și glorioș necunoscut — a pus-o în mișcare întiiuși dată pentru a modela dintr-un boț de lut o oală, un ulcior sau un chiup. Roata olarului, cumînte, ascultătoare, tăcută, neobosită, izvoditoare de frumos. La Vîlsănești, sat argeșean, roata olarului și-a făcut prieteni printre școlari. Copiii au înființat un cerc al ceramiștilor și învață arta modelării lutului de la doi experimențați meșteri din partea locului. Atelierul micilor olari funcționează pe lîngă școala generală. Este înzestrat cu tot ce-i trebuie, inclusiv cuptorul în care delicatele alcătuirii din lut se pietrifică prin foc, pentru a dăinui apoi purificate și involte, spre desfătarea ochilor noștri.

Responsabilul cercului de ceramici din Vîlsănești este inșuși directorul școlii, învățătorul emerit Gheorghie Păuna. Dascăl și iubitor al artei. A înțeles că străvechiul meșteșug nu trebuie să se piardă.

Ideea, excelentă, de a se înființa cercuri de ceramici, aparține Casei județene a creației populare Argeș (director Zenovie Păun — metodist cu arta populară Aurel Calotă). În comuna Stroiești, cercul funcționează la căminul cultural, iar în Curtea de Argeș la casa de cultură, unde vestitul meșter Tudorică Vasile, specializat în ceramica mare (chiupuri), pregătește un grup de 15 „ucenici“ în ale olăritului. Ceramica realizată potrivit comenzilor tematice ale casei de creație va fi vîndută în tirgul tradițional de primăvară din Pitești (21 mai a.c.).

Roata olarului șade mai bine în atelier, decît în muzeu. Unealtă de două mii de ani, sau de trei mii de ani, sortită să rămînă veșnic tînără — din ziua în care un trăitor al acestor pămînturi s-a apucat să ne trimită peste milenii solie din lut și din har.

N. C.

Vițe gigantice și vițe multisekulare

de I. C. TEODORESCU
profesor emerit

Ca și la arborii uriași de pădure sau pomii fructiferi, există exemplare din diferite specii de vițe care uimesc pe cercetători prin uriașa dezvoltare a trunchiului și brațelor lor, acoperind suprafețe întinse de teren, unele dînd chiar și cantități apreciabile de struguri.

Pentru exemplificare vom nota câteva:

Geograful antic Strabo amintește că existau în Siria butuci de viță seculari, cu tulpina atît de groasă încît numai doi oameni unindu-și minile o puteau cuprinde.

Autori ruși contemporani vorbesc de existența actuală în Transcaucasia și Asia Centrală a unor butuci de viță izolați, de dimensiuni gigantice. Un exemplu în vîrstă de 170 de ani avea tulpina de 2 metri în circumferință, iar coroana lui acoperea o suprafață de aproape o jumătate de hectar. Brațele lui erau susținute pe 60 stâlpi, iar producția de struguri se ridica la 100 chintale (10 000 kg).

Francezul Emile Viard, citează, în 1892, că în Florida (America de Nord) și aproape pretutindeni în Peru, lungimea coroanei de viță este atît de mare încît poate trece peste riuri.

Un alt autor francez (Poret) vorbește de un butuc de viță din soiul Tămioasă albă (Muscat blanc) plantat la Bessaçon (Franța) în anul 1720, care după 11 ani ajunsese să acopere nu numai casa proprietarului, dar și pe celelalte vecine. De asemenea, se povestește că în jurul mănăstirii Saint Jean de Brié (Franța) mai existau încă în anul 1905 cîțiva butuci de viță, a căror vîrstă atinsese 800 ani, fiind plantați de primii călugări ai acestei mănăstiri. Ei continua să rodească, însă numai în anii cei mai călduroși.

La Oys (Portugalia) există un exemplar de viță roditoare al cărei trunchi măsoară 2 m în circumferință, iar brațele sale sînt răsfrînte pe o suprafață de 500 m.p.

La Mantecito (California) a fost semnalat un butuc de viță uriaș, cunoscut sub numele de „Mission”, adus de pri-

mii coloniști veniți din Mexic, care devenise un arbore veritabil. Din el se recolta anual 4 000—5 000 kg struguri. Exemplarul respectiv a fost sacrificat în anul 1876, spre a figura la Expoziția Universală din Filadelfia (S.U.A.).

Printre celebrii butuci de viță care se bucură de faimă mondială, vom cita vestitul spalier, numit „LA TREILLE DU ROI” pe o lungime de 1 400 m., plantat pe timpul regelui François I (sec. XV) de-a lungul zidului, pe fața de miazăzi, care închide parcul palatului de la Fontainebleau (Franța). Aceste vițe, tăiate în formă de cordoane verticale, aparțin soiului Chasselas, adus din podgoria Cahors (Franța). Numeroși butuci din spalierul inițial au dăinuit pînă la începutul secolului nostru. Producția de struguri a acestui spalier a fost rezervată, pe vremea împăratului Napoleon, pentru ajutorarea invalizilor de război francezi. În toamna anului 1897 s-au recoltat 30 000 ciorchini de struguri, care s-au vîndut la licitație, rezultînd suma de 3 583 franci aur.

În orașele Mannheim și Geisenheim pe Rin (R.F.G.), autoritățile protejează cu atenție deosebită, în centru, cîte un butuc de viță sălbatică, ridicat pe cîte un stejar înalt, amintînd butucii de viță sălbatică (Vitis silvestris Gmel) care existau în vechime în pădurile de pe Valea Rinului, care din păcate au fost extirpați, deși pentru știință prezentau un mare interes.

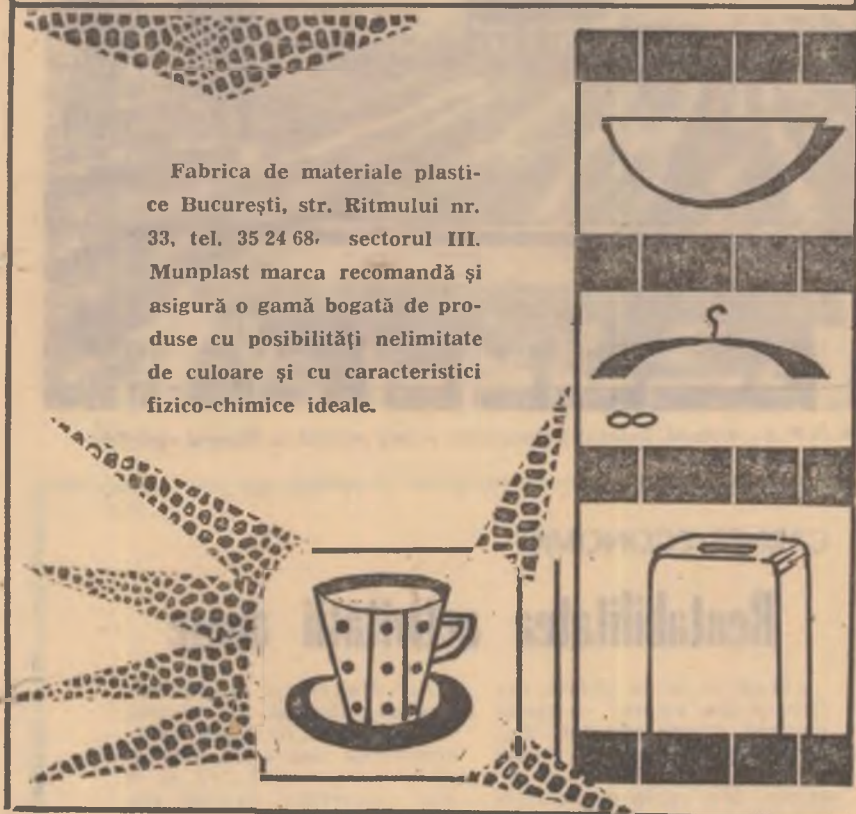
Profităm de acest exemplu, propunînd Comisiei pentru protecția naturii din țara noastră să pună cît mai repede sub pază riguroasă un exemplar de viță sălbatică roditoare aflat în vecinătatea „Grotei cu aburi” și a „Grotei haiducilor” din apropierea Băilor Herculane, în sectorul viperelor cu corn, de rară valoare care există la noi.

Butucul respectiv ne-a fost semnalat de șeful ocolului silvic de la Băile Herculane (ing. Cîmpeanu) cu ocazia călătoriei de studii întreprinsă cu un colectiv în Sub-Carpații Olteniei. Numai aci, ca și în pădurea de la Călimănești, am putut identifica butucii de viță sălbatică roditori, de dimensiuni impunătoare. Din astfel de exemplare au provenit probabil primele soiuri autohtone de struguri, în preistoria țării noastre.

I Valorificînd metalele vechi prin depozitele Întreprinderii de Colec-tarea Metalelor sau cooperati-vele de consum, vă sporiiți cîștigurile și astfel contribuiți la realizarea de noi **M** bunuri necesare gospodăriei dumneavoastră.

MUNPLAST

Fabrica de materiale plastice București, str. Ritmului nr. 33, tel. 35 24 68, sectorul III. Munplast marca recomandă și asigură o gamă bogată de produse cu posibilități nelimitate de culoare și cu caracteristici fizico-chimice ideale.



Programul de televiziune 28 IV - 4 V

DUMINICĂ: 8.30 — Ora exactă. Cum va fi vremea?; 8.40 — Pentru copii și tineretul școlar: ● Filmul serial: Meteor XL-5 ● La șase pași de o excursie; 10.00 — ORA SATULUI: ● Cîteva răspunsuri la întrebări de sezon ● Noutăți din știința agricolă ● „File de monografie” — oameni și locuri din județul Iași ● Muzică populară; 11.45 — Concert simfonic; 12.15 — Închiderea emisiunii de dimineață; 14.00 — TELEJURNALUL DE PRINZ; 14.15 — ZIG-ZAG — Tele-magazin duminical; 19.00 — Curierul artelor; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARA; 19.50 — Telesport; 20.15 — Desene animate; 20.30 — „O cunună-i țara întregă”. Muzică și dansuri populare româ-

nești; 21.00 — Documente de piatră. Anul 1848 în Moldova. Film realizat de Ștefan Iacob; 21.20 — Tele-varietăți; 21.50 — Film de aventuri: „Campionii”; 22.30 — Invitata noastră: cîntăreața de muzică ușoară Ursula Sipinska; 22.40 — TELEJURNALUL DE NOAPTE;

MĂRȚI: 14.30 — Tenis de cîmp; România — Danemarca (România — Danemarca); 18.30 — Curs de limba engleză (lecția a 14-a); 19.00 — TV pentru școlari; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARA; 20.00 — Album liric închinat lumii; 20.15 — Drag mi-e cîntecul și jocul; 21.00 — „Triptic pe peliculară”; 22.15 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

MIERCURI: 9.00 — TRANSMISIUNE DE LA MITINGUL ȘI DEMONSTRAȚIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ CU PRILEJUL ZILEI DE 1 MAI; 16.30 — Estradele Capitalei. Program muzical-distractiv — transmisiuni directe; 17.30 — FOTBAL: Austria — România ● În pauză: Desene animate; 19.15 — Pentru tineretul școlar: „Pe drumurile patriei”; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARA; 20.00 — „Flori de mai”. Emisiune muzical-coregrafică; 21.30 — Film artistic: „Subteranul”. O producție a Studioului „București”; 23.00 — Parada vedetelor; 23.15 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

JOI: programul I: 11.00 — Rugby: Steaua — Selecționata armatei franceze; 18.30 — Emisiune distractivă pentru copii; 19.00 — Muzică populară românească; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARA; 19.50 — Desene animate; 20.00 — Seară de operetă; 23.00 — TELEJURNALUL DE NOAPTE. i **PROGRAMUL II** (primă emisiune) de 20.00 — Prefața la TV II; 20.10 — „Hora”; 20.40 — Desene animate; 20.45 — TELEJURNALUL; 21.00 — Concert simfonic; 22.00 Telecinemateca următorului. Întîlniri cu mari comici ai ecranului; 22.30 — Invitație la dans.

VINERI: 17.30 — Pentru cei mici: A.B.C. — De ce? Haidetii la prisacă; 18.00 — Drumuri și popasuri. Emisiune turistică de Gh. Epuran; 18.20 — Buletinul circulației rutiere; 18.30 — Curs de limba spaniolă (lecția a 14-a); 19.00 — Tineret tinerete. La porțile cunoașterii; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARA; 20.00 — Actualitatea agricolă; 20.20 — Studioul muzical. — Cultura muzicală de-a lungul timpului. Beethoven (II); 20.40 — Caruselul varietăților; 21.00 — Reflector; 21.15 — Film artistic: „O invenție minunată”; 22.40 — Artă plastică; 22.45 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

SIMBĂTĂ: 17.30 — Lumea copiilor; 17.50 — FOTBAL. Sorții sferturilor de finală ale campionatului european au programat o partidă de mare atracție: Ungaria — U.R.S.S. Transmisiune de la Budapesta; 19.35 — TELEJURNALUL DE SEARA 20.00 — Tele-enciclopedia; 21.00 — Vom reveni... peste șase luni; 21.10 — Film serial. Scurtă reîntîlnire cu Roger Moore în... „Sfîntul”; 22.00 — Lumină și sunete de odinioară. Film muzical-coregrafic de Isac Brucăr și Mariantă Bonu; 22.45 — Invitatul nostru: Jean Claude Pascal; 23.00 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

CUM FOLOSIM PĂMÎNTUL

Încadrate în efortul comun pentru folosirea cât mai judicioasă a pământului, cooperativele agricole de producție din județul Buzău, care dispun de o suprafață arabilă de peste 206 000 ha proprietate obștească, au reușit să pună mai bine în valoare o însemnată suprafață agricolă Prin ameliorarea unor terenuri neproductive și plantarea lor cu pomi și viță de vie, prin defrișarea arbuștilor și a mărăciunișurilor de pe suprafețele arabile, prin reducerea unor drumuri de exploatare și a potecilor din culturile agricole, amplasarea judicioasă a construcțiilor zootehnice și a altor construcții etc., pământul a căpătat o mai bună utilizare. Extinderea irigațiilor pe suprafețe mari, a lucrărilor mecanizate și mai ales aplicarea îngrășămintelor chimice, au influențat în mod pozitiv producția agricolă.

În folosirea gospodărească a pământului, putem cita multe cooperative agricole din județ care au obținut rezultate deosebite în urma organizării suprafeței arabile și amplasării judicioase a culturilor în funcție de condițiile de sol și de climă. Cooperativa agricolă de producție Cislău, situată în zona de deal a județului, a reușit să redea circuitului agricol, din anul 1962 și până în prezent, o suprafață de peste 120 ha teren supus eroziunii, care nu producea nimic. Aici s-a plantat pe o suprafață de 45 ha vie nobilă din

soiurile cele mai productive care în primul an de producție a dat 6 000 kg struguri la hectar. Acest teren, unde nu creșteau decât scaieți, a fost desfundat, îngrășat și plantat în terase pe curbele de nivel. La C.A.P. Rușețu și Largu s-au plantat suprafețe mari de vie pe nisipuri, unde nu se obțineau producții cerealiere cu toate măsurile aplicate. Sint numeroase astfel de exemple de folosire judicioasă a pământului.

Dar cu toate că se cunoaște de mult importanța folosirii chibzuite a pământului și cultivării lui cu maximă eficiență, se mai întâlnesc din nefericire destule cazuri în care nu se folosește pentru producții întreaga suprafață de teren. Pe terenul C.A.P. Nehoiș de ani de zile se află o suprafață de circa 2 ha ocupată cu cioate și lăstărișuri în plin cîmp, care împiedică lucrările agricole și de pe care nu se obține nici un fel de producție. Suprafețe ocupate cu cioate și lăstărișuri se întâlnesc și la C.A.P. Padina, Sibiciu, Brăiești, Cindești, Pleșești și altele. La cooperativele agricole din Bălănești, Cozieni, Lipia, din cauza eroziunii solului au fost degradate și scoase din circuit suprafețe destul de mari. Exemple de acest gen mai sint, din păcate, destule! Mari suprafețe de teren arabile de foarte bună calitate sint în afara circuitului agricol din cauza amplasării unor obiective industriale, care prin dru-

murile de acces, prin folosirea mijloacelor de transport au stricat calitățile solului. În cele mai multe cazuri s-au amplasat obiective pe cele mai fertile terenuri, s-au construit canale de evacuare și drumuri la aceste obiective, diverse căi de comunicații, instalații electrice etc., fără a se studia soluțiile cele mai bune care puteau să micșoreze suprafața de teren scoasă din circuitul agricol. (Cazul fabricii de zahăr, de sirmă Buzău etc.).

Un alt aspect îl prezintă faptul că suprafețele scoase temporar din producția agricolă nu sint predate unităților la termenul fixat. Asemenea cazuri s-au petrecut mai ales pe teritoriul comunelor Grăjdana, Calvini, Sibiciu, Plaiurile, unde vor fi ridicate schelele Berca și Boldești și Gaz metan Medjaș. La C.A.P. Nehoiș și Sibiciu nu s-a redat circuitului agricol de către Schela Boldești suprafața de cîte un hectar teren arabil în urma retragerii sondelor de forare, așa cum a fost înțelegerea.

Desigur, astfel de cazuri se întâlnesc destule pe raza județului nostru.

Pe linia îmbunătățirii solului, a măririi capacității lui de producție și a suprafeței arabile mai avem încă multe de făcut. În viitorul apropiat vom întocmi un studiu complet pentru executarea lucrărilor de hidroameliorații și plantarea cu pomi și viță de vie a terenurilor încă nefolosite din zona colinară a județului care ocupă cîteva mii de hectare. De asemenea vom întreprinde măsuri energice pentru valorificarea unor terenuri aflate în prezent în categoria inferioare de folosință. Cooperativele de producție vor trebui să execute lucrările necesare de ameliorare a terenurilor ce le dețin și să aplice întregul complex de măsuri agrotehnice pentru obținerea unor producții la nivelul potențialului solurilor din județul nostru.

Ing. agr. GHEORGHE MAFTEI
vicepreședinte al Uniunii
județene a C.A.P. — Buzău

PROIECTUL CODULUI PENAL

Un pas de mare însemnătate în legislația noastră

Proiectul noului cod penal, dat publicității, este merit a înlocui vechiul cod, și va deveni după discutarea și adoptarea lui, legea de bază pentru apărarea cuceririlor obținute de poporul nostru, asigurînd în același timp exercitarea nestingherită a drepturilor și libertăților cetățenești. Din proiect se desprind o serie de principii și măsuri, care dovedesc grija statului nostru de a reeduca pe acei care săvîrșesc infracțiuni, de a-i ajuta pentru ca să devină factori utili în viața socială. Pe de altă parte se desprind prevederi care impun menținerea unei vigilențe deosebite în apărarea valorilor sociale, care au rol hotărîtor în desăvîrșirea construcției socialiste.

Subliniez ca un prim aspect, că la baza proiectului stă principiul, potrivit căruia, numai legea stabilește faptele antisociale care constituie infracțiuni și numai legea stabilește pedepsele pe care le aplică instanțele de judecată, celor care au săvîrșit fapte penale. Aceasta bazează încă de la început calea oricărui abuzuri și ilegalități.

În ce privește executarea pedepsei, măsurile luate la locul de deținere, nu tind la cauzarea de suferințe fizice și nici la înjosirea celui care a săvîrșit abateri antisociale, scopul urmîrit prin aplicarea sancțiunii face pe deținut să aibă o atitudine corectă față de muncă, față de lege și regulile de conviețuire socială. Iată, un alt principiu — al umanismului socialist — de care este pătruns noul proiect și care reflectă grija statului de a acorda fiecărui membru al societății posibilitatea să desfășoare o activitate folositoare, pe tărîmul construcției socialiste.

Umanismul proiectului se reflectă și prin caracterul mai blînd al pedepselor prevăzute pentru majoritatea infracțiunilor. În locul celor 8 categorii de pedepse privative de libertate din codul în vigoare, de la 1 lună închisoare pînă la pedeapsa cu moartea, se stabilește o singură pedeapsă și anume de închisoare corecțională, de la 15 zile la 20 ani, limită care poate fi majorată cu încă 5 ani pentru fapte deosebit de grave. Pentru fapte, ce prezintă o pericolozitate socială deosebită, privind securitatea statului, jefuirea avutului obștesc sau omorul săvîrșit prin cruzimi sau asupra mai multor persoane s-a menținut pedeapsa cu moartea, însă, spre deosebire de codul în vigoare, proiectul o prevede alternativ cu închisoare co-

recțională, dîndu-se posibilitatea instanțelor de judecată de a alege pedeapsa corespunzătoare.

Proiectul manifestă o grijă deosebită și pentru ocrotirea și consolidarea familiei. Se prevede că infracțiunea de abandon familial constă nu numai în părăsirea și sustragerea cu rea-credință de la obligațiile de întreținere, ci și în alungarea sau lăsarea fără ajutor a membrilor familiei. Se sancționează astfel prin mijloace de drept penal, manifestări nedemne și incompatibile cu morala familială socialistă. *Tinînd seama de consecințele dăunătoare pe care le generează situația de concubinaj prin dezorganizarea familiei și periclitarea educației și viitorul copiilor, consider că ar fi indicat să se incrimineze ca infracțiune de abandon familial și părăsirea familiei de către unul din soți, în scopul de a trăi în concubinaj, chiar dacă acesta prestează ajutoare materiale.*

Pentru apărarea avutului obștesc proiectul prevede în general sancțiuni mai aspre împotriva celor care lovesc în proprietatea socialistă de stat sau în proprietatea cooperatistă

În ce privește instituția reabilitării, este de reținut că spre deosebire de codul în vigoare, care prevede reabilitarea numai pe cale judecătorească, proiectul prevede reabilitarea de drept și care operează automat, după împlinirea unui termen de 3 ani, pentru toate condamnările pînă la un an închisoare corecțională cu excepția acelor aplicate pentru infracțiuni săvîrșite împotriva avutului obștesc.

De asemenea, în materie de amenzi corecționale, trebuie subliniat că, făcîndu-se excepție de la actualele prevederi, pedeapsa amenzii, ale cărei limite sint stabilite între 500 și 5 000 lei, în caz de neachitare nu va mai putea fi transformată în închisoare, ci executarea ei se va face pe calea urmării veniturilor sau bunurilor condamnatului.

Noul cod penal — cu îmbunătățirile ce i se vor aduce proiectului în urma dezbaterilor publice — va constitui un important act de apărare socială și educare cetățenească, fiind un pas însemnat în legislația noastră.

VASILE SABĂU
Judecător, Tribunalul Județean Cluj



C.A.P. Feculești, județul Teleorman: prima prașilă la floarea soarelui

CARNET ECONOMIC

Rentabilitatea activității anexe

„Banii se fac la pădure, din firiz și din secure” — spune cîntecul. Foarte adevărat, deși lemnul ni-l pot da nu numai pădurile, ci și finețele și pășunile. Din curățirea acestora de arbori, rezultă în fiecare primăvară o apreciabilă cantitate de material lemnos. Pînă mai an, în județul Brașov, lemnului obținut din defrișarea arboriștilor de pe pășunile subalpine nu i se dădea o valorificare superioară. Se iroscau vagoane de lemn considerat deșeură. Era o mare nedreptate adusă acestor arbori care, crescînd de la sine, nu așteptau decît să capete și ei o folosință. Acum, sint transformați în araci pentru vîi și grădini legumicole. Este ideea Uniunii cooperatiste. Despre rentabilitatea acestei activități anexe?

— Prețul unui arac de vie este de 1,10 lei pînă la 2 lei bucată, ne explică inginerul Ovidiu Preda, vicepreședinte al Uniunii județene a cooperativei agricole și, cum s-a prezentat încă de la început de Albina, vechi prieten al acestei publicații pe care a cunoscut-o de mic copil în casa tatălui său, țaran dintr-un sat de lângă Sighișoara. Este ușor de înțeles, continuă inginerul, ce înseamnă confecționarea aracilor pentru economia unei cooperative agricole, dacă vă voi spune cîte bucăți s-au făcut în primul trimestru: 500 000 la C.A.P. Șercăuța, 300 000 la C.A.P. Hîrșeni, 200 000 la C.A.P. Lisa.

Mai aflăm, de la același amabil interlocutor, că banii se fac și din mlaștină. Da, la

C.A.P. Vulcan, pe cîteva hectare de mlaștină, s-a plantat răchită pentru împletituri. Dar activitățile anexe au debutat cu succes pe anul 1968 și în alte cooperative agricole din județul Brașov: la Codlea funcționează o cărămidărie, la Cristian se fac ghivece pentru flori, iar în cîteva unități mături de nuiele, cozi pentru unelte și chiar lăzi din deșeură de scînduri colectate gratuit de la unele întreprinderi sau șantiere.

Uniunea județeană a cooperativei agricole Brașov s-a îngrijit și de înființarea unui magazin de desfacere a produselor din activități anexe. Magazinul a fost deschis la începutul acestui an într-o piață a orașului de sub Timpa. Iși desfac aici produsele 21 de cooperative agricole asociate în acest scop. Din punct de vedere administrativ-financiar, magazinul este tutelat de către C.A.P. Stupint. Această formă de asociere în vederea desfacerii de produse nealimentare vădește un dezvoltat simț gospodăresc și comercial, pînduitor pentru toate județele.

Că magazinul de desfacere a produselor provenite din ramurile anexe ale C.A.P. este o unitate rentabilă, se vede din creșterea volumului vînzărilor prin virament: în luna ianuarie a.c. — 27 938 lei, în februarie 58 514 lei, în martie — 131 922 lei, iar în primele 5 zile ale lunii aprilie — 90 000 lei. La acestea, se adaugă valoarea mărfurilor desfăcute în numerar

N. CULCEA